

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे / योग
परीक्षा : डिसेंबर - २०२२
तृतीय वर्ष
सत्र - ५
विषय:-विशिष्ट सामाजिक प्रश्नांचा अभ्यास (भाग-१) (BADSE- 506)

D
(Batch - 2016-19)

दिनांक : १६/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ शिक्षण आणि विकास परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
  - १.२ माध्यमिक शिक्षणाची ध्येये सांगून, माध्यमिक शिक्षणातील समस्या स्पष्ट करा.
  - १.३ औद्योगिकीकरण म्हणजे काय ? औद्योगिकीकरण व आर्थिक विकास यातील संबंध स्पष्ट करा.
  - १.४ नागरीकरणामुळे निर्माण झालेल्या समस्यांची चर्चा करा.
  - १.५ 'औद्योगिकीकरण आणि मानवी प्रवृत्तीमधील बदल' यावर टिपण तयार करा.
  - १.६ पर्यावरणाच्या समस्यांची चर्चा करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ शिक्षण मिळविण्याचे तीन मार्ग स्पष्ट करा.
  - २.२ प्राथमिक शिक्षण पातळीवरील विविध समस्यांची चर्चा करा.
  - २.३ औद्योगिकीकरणामुळे कुटुंबसंस्थेत कोणते परिवर्तन झाले ?
  - २.४ पर्यावरणशास्त्राची मूलतत्त्वे विशद करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ शिक्षण आयोग (कोठारी आयोग)
  - ३.२ प्रचलित भारताच्या शिक्षणपद्धतीतील सर्वसाधारण समस्या
  - ३.३ कामगारांच्या समस्या
  - ३.४ जलप्रदूषण - कारणे व परिणाम

Translation in English

Sub: Study of Specific Social Problems (Part-I) (BADSE-506)

Date: 16/12/2022

Marks : 60

Time : 10.00 am To 12.30 pm

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 Explain the relation between education and development.
- 1.2 State objectives of secondary education. Explain the problems in secondary education.
- 1.3 What do you mean by industrialization? Explain the relation between industrialization and economic development.
- 1.4 Discuss the problems of urbanization.
- 1.5 Make a note on "Industrialization and changes of human behavior".
- 1.6 Discuss the problems of Environment.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Explain three modes of education.
- 2.2 Discuss the various problems in primary education.
- 2.3 Write the changes which took place in family due to industrialization.
- 2.4 Explain fundamental principles of Environmental Science.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Education Commission (Kothari Commission)
- 3.2 General problems in present Indian education system
- 3.3 Problems of Labour
- 3.4 Water Pollution – Reasons and effects